

12.8.2026

MML 243351/00 08/2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö 12.8.2026, LVV-U/70499/2026

**MAANMITTAUSLAITOKSEN LAUSUNTO POHJAN VOIMA KEMINMAA OY:N MYKÄNMAAN
DATAKESKUSHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, KEMIN-
MAA, TORNIO**

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntöön Pohjan Voima Keminmaa Oy:n Mykänmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Keminmaa, Tornio.

Maanmittauslaitoksella ei ole asiaan lausuttavaa.

Pääjohtaja

Allekirjoitettu sähköisesti
Pasi Patrikainen

Maanmittausneuvos

Allekirjoitettu sähköisesti
Markku Markkula

TIEDOKSI

Maa- ja metsätalousministeriö

MML 243351/00 08/2026

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Markkula Markku
12.8.2026 14:55:40

Patrikainen Pasi
13.8.2026 08:12:16

Aihe: STUKilla ei lausuttavaa asiaan LVV-U/70499/2026
Lähetetty: 13.8.2026, 15.29.41
Mistä: Toivo Tim (STUK)<Tim.Toivo@stuk.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo
Kopio: Orreveteläinen Pasi (STUK)

Luokat: K2_Lotta

Hei,

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa Keminmaalla Tornioon suunniteltuun Pohjan Voima Keminmaa Oy:n Mykänmaan datakeskukseen (LVV-U/70499/2026).

Ystävällisin terveisin,

Tim Toivo

Tim Toivo
Ylitarkastaja
STUK-Säteilyturvakeskus
Säteilytoiminnan valvonta -osasto
Ionisoimattoman säteilyn valvonta
Jokiniemenkuja 1, 01370 Vantaa
puhelin 09 759 88 467
s-posti tim.toivo(a)stuk.fi
www.stuk.fi

Jos tätä viestiä ei ole tarkoitettu sinulle, älä ilmaise tai käytä hyväksesi viestin sisältöä tai tietoa viestin olemassaolosta (laki sähköisen viestinnän palveluista 136 §). Ilmoita viestistä lähettäjälle ja poista viesti.
Om det här meddelandet inte är avsett för dig, får du inte röja eller utnyttja meddelandets innehåll eller uppgifterna om meddelandets existens (lag om tjänster inom elektronisk kommunikation 136 §).
Informera avsändaren och radera meddelandet.
If this message is not intended for you, do not disclose or make use of its content, or the knowledge of its existence (Act on Electronic Communications Services, Section 136). Inform the sender and delete.

Aihe: Tukes lausunto: LVV-U/70499/2026
Lähetetty: 14.8.2026, 9.56.55
Mistä: Talvitie Timo (Tukes)<Timo.Talvitie@tukes.fi>
Mihin: Lupa- ja valvontavirasto, Kirjaamo

Luokat: K2_Joel

Hei,

Tukesilla ei ole lausuttavaa Pohjan Voima Keminmaa Oy, Mykänmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio YVA-ohjelmasta.

Timo Talvitie
Johtava asiantuntija | Leading Specialist
Teolliset prosessit –ryhmä | Industrial Processes Unit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Säkerhets- och kemikalieverket
Finnish Safety and Chemicals Agency
PL 66, 00521 Helsinki FINLAND ([Opastinsilta 12 B, Pasilan virastokeskus / Pasila Office Centre](#))
Puh. 029 5052 654, 050 395 6029 | Tel. +358 50 395 6029
timo.talvitie(at)tukes.fi

Turvallinen ja kestävä tulevaisuus – se on tehtävä.

[Tukes.fi](#) | [Tukes Kampus](#) | [LinkedIn](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [YouTube](#)

14.08.2026

Pöytäkirjanro

90 866

Vastaanottaja

Lupa- ja valvontavirasto (LVV)
LVV-U/70499/2026
PL 20
13035 LVV

Kohde

DATAKESKUS - Mykänmaa
LAPHA/13998/00.04.00/2026
Mykäntie - Jäämerentie
94460 KEMINMAA

Kohteen tiedot**Osapuolet**

Pohjanvoima Oy (3004732-8)
Keilaranta 16
02150 ESPOO

Toiminnan harjoittaja

Pohjan Voima Oy (3004732-8)

Lausunto**Huomautukset:**

- 1) Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan (YVA).
- 2) Pelastuslaitos antaa erillisellä lausuntopyynnöllä lausunnon koskien hankkeen rakenteellisen paloturvallisuuden suunnitteluratkaisuja, kun hanke on edennyt rakennuslupavaiheeseen.

Paloinsinööri
Juha Rintala

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Pelastuslaitos, arkisto

Lähetäjä**Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta**

Suensaarenkatu 4
95400 Tornio

Lausunto

Terveydensuojelutoimiala

Pvm 25.8.2026

Tapahtumatunnus 2101223

Diaarinumero 1065/00.04.03/2026

Vastaanottaja**Lupa- ja valvontavirasto**

PL 20, 13035 LVV
PL 20
13035 Avi

Toimija Lupa- ja valvontavirasto (3543248-7)
Kohde LVV
Toiminnan nimi Lupa- ja valvontavirasto
Toiminta Määrittelemätön valvontakohde (TsL)
Aika 18.8.2026

Asia Lausunto Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Pohjan Voima Keminmaa Oy
Mykänmaan datakeskus, Keminmaa, Tervola

Lupa- ja valvontavirasto / Leila Laine on pyytänyt lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta LVV-U/70499/2026 10.9.2026 mennessä.

Pohjan Voima Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaan Mykänmaalle uutta palvelin- eli datakeskusta. Hankesuunnitelman mukaan hankealueelle rakennetaan enintään viisitoista (15) datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot sekä tiestö ja sähkönsiirto hankealueelle. Hankealue sijoittuu noin 10 km etäisyydelle Keminmaan keskustasta pohjoiseen. Hankealueen pinta-ala on enintään 60 hehtaaria ja se sijoittuu kiinteistöille 241-407-28-14 ja 241-407-25-1.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Mykänkosken ja Lammaskosken läheisyydessä hankealueen eteläpuolella. Etäisyys lähimpiin rakennuksiin (VE1) noin 310 metrin etäisyydellä ja (VE2) 510 metriä. Kahden kilometrin säteellä hankealueesta sijaitsee kuusi vakituista asuinrakennusta sekä vapaa-ajanrakennuksia (VE1) 19 kpl tai (VE2) 18 kpl.

Meluvaikutuksia hankkeella on rakennusaikana pääasiassa maansiirtotöistä johtuvia. Datakeskuksen toiminnan aikana melupäästöjä aiheuttavat hankealueen jäähdytys- ja ilmanvaihtolaitteet sekä muuntajat. Varavoimageneraattorit tuottavat melua jaksoittaisen testauksen aikana ja hätätilanteissa sähkökatkojen aikana.

Hankealueen läheisyydessä noin kilometrin etäisyydelle sijoittuu Hannumatinmaa (1285102) pohjavesialue (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) Toinen pohjavesialue Pahkamaan pohjavesialue (1285106, vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue), sijoittuu mahdollisen Viitajärven sähkönsiirtoreitin varrelle noin 200 metrin etäisyydelle.

Hankealueen läheisyyteen sijoittuu osalta matkasta Kalli- Korteniva seudullinen latureitti, alueella sijaitsee myös Mykänmaan laavu, joka sijaitsee (VE1) noin 440 metrin ja (VE2) 640 metrin päässä hankealueesta etelään. Latureitti on suosittu virkistytymisalue talvisin.

Nähtävänä kokonaisuudessaan Mykänmaan datakeskus YVA-ohjelma Pohjan Voima Keminmaa Oy https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/26_08_07_Keminmaa_DataCenter_YVA-ohjelma_0.pdf

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta esittää huomioitavaksi seuraavaa koskien vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tuotu esille asutuksen läheisyys. Rakennuksia ja toimintoja suunnitellussa alueelle tulee huomioida riittävät suojaetäisyydet asuinrakennuksiin sekä

lomarakennuksiin melu- ja valohaittojen ehkäisemiseksi. Suunnittelussa tulee huomioida toiminnan vaikutuksia ympäristön viihtyvyyden turvaamiseksi ja mahdollisten muiden terveyshaittojen minimoimiseksi, huomioiden myös mahdolliset onnettomuusriskit ja muut turvallisuusnäkökulmat.

Meluhaittojen ehkäisemiseksi tulee ottaa huomioon Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) ja asumisterveysasetuksen (545/2015, liite 2) melun toimenpiderajat.

Pohjavedelle ei saa rakennusaikana aiheutua haittaa. Rakentamisen aikana maa-ainesten käsittelyssä tulee kiinnittää huomiota kaivaustensyvyyteen, pohjaveden korkeuteen ja virtaussuuntiin. Lisäksi muistutetaan pohjaveden pilaamiskiellosta, joka on ehdoton. Tuotantoalueen läheisyydessä sijaitsevien asuinrakennusten ja loma-asutuksen olemassa olevat talousvesikaivot tulee huomioida ja arvioida hankkeen vaikutukset talousveden laatuun ja määrään.

Terveystensuojelun periaatteiden mukaisesti elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Terveystensuojelulain tarkoituksena on ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa (terveydensuojelulaki 763/1994, 1 ja 2 §).

Lausunto toimitettu Lupa- ja valvontavirastoon kirjaamo@lvv.fi 25.8.2026

Sovelletut oikeusohjeet

Terveystensuojelulaki (763/1994)
Terveystensuojeluasetus (1280/1994)

Tarkastaja

Marja Inkilä
TERVEYSTARKASTAJA
+358407679276
marja.inkila@tornio.fi

Dokumentin jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosta

D/76/10.02.03/2026

392 § Lausuntopyyntö Pohjan Voima Keminmaa Oy:n Mykänmaan datakeskushankkeen YVA-ohjelmasta, Keminmaa, Tornio

Valmistelija: vt. tekninen johtaja Hannu Juopperi, 040 731 4559

Pohjan Voima Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaan Mykänmaalle noin 60 hehtaarin laajuiselle alueelle enintään 15 datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot, kuten varavoimageneraattorit, kaksi tieyhteyttä ja sähköasemat.

Hanke sijoittuu Keminmaan Mykänmaalle, noin 10 km etäisyydelle Keminmaan keskustasta pohjoiseen. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat liäksi Tornion kaupungin alueelle.

Noin 60 hehtaarin laajuiselle alueelle rakennetaan enintään 15 datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot, kuten varavoimageneraattorit, kaksi tieyhteyttä ja sähköasemat. Varavoimageneraattoreiden yhteenlaskettu polttoaineteho ylittää 300 MW. Hankkeen tarvitseman sähkönsiirtämiseksi rakennetaan joko uusi ilmajohto, jossa on samoissa pylväissä kaksi 400 kV:n tai 110 kV:n johdinta tai kaksi rinnakkaista 400 kV:n tai 110 kV:n maakaapelia. Liittymispiste sähköverkkoon on joko Fingridin Keminmaan sähköasemalla tai Tornion Viitajärven sähköasemalla.

Hankkeen vaihtoehdot

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot

- VE0: Hanketta ei toteuteta.
- VE1: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön 60 ha pinta-alalle viisitoista (15) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen.
- VE2: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön 46 ha pinta-alalle kymmenen (10) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen.

Sähkönsiirto

- SVE1: Ilmajohto tai maakaapeli 4 km Viitajärven sähköasemalle, 2x400 kV
- SVE2: Ilmajohto tai maakaapeli 4,2 km Viitajärven sähköasemalle, 2x400 kV
- SVE3: Ilmajohto tai maakaapeli 1 km Keminmaan sähköasemalle, 2x400 kV
- SVE4: Ilmajohto tai maakaapeli 1,5 km Keminmaan sähköasemalle, 2x110kV

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa yllä mainitusta asiasta ja toimittamaan sen 10.9.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tai postitse osoitteeseen Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon LVV-U/70499/2026.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta.

Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asioihin edustamanne viranomaistahon näkökulmasta:

- näkemyksenne hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista
- ympäristön nykytilan kuvauksen riittävyys ja suunniteltujen selvitysten kohdentuminen todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin
- suunniteltujen selvitysten yhteensovittamisen mahdollisuudet muihin menettelyihin
- hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat päätökset

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/Mykanmaan-Datakeskus-YVA.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää huomioimaan, ettei annettavassa lausunnossa ole kyse maksullisesta asiantuntijalausunnosta, vaan maksuttomasta laillisuus- ja yleisen edun mukaisesta kuulemisesta.

Lupa- ja valvontavirasto toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Marja Anttonen, Lupa- ja valvontavirasto.

Keminmaan kunnan lausunto liitteenä.

Liitteenä Keminmaa DataCenter YVA-ohjelma

Liitteenä Liite1 Mykänmaan DC Natura-arvion tarpeellisuuden selvittäminen

Liitteenä Keminmaan kunnan lausunto

Kunnanjohtajan esitys:

Kunnanhallitus päättää antaa liitteenä olevan lausunnon Lupa- ja valvontavirastolle.

Kunnanhallituksen päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20
13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

KEMINMAAN KUNNAN LAUSUNTO

Mykänmaan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että merkittävien investointihankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan kattavasti ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Mykänmaan datakeskushanke on Keminmaan kannalta merkittävä elinkeino- ja infrastruktuurihanke, jolla voi toteutuessaan olla myönteisiä vaikutuksia kunnan elinvoimaan, työelisytyteen ja alueen investointiedellytyksiin.

Hanke sijoittuu Keminmaan Mykänmaalle noin 10 kilometrin etäisyydelle Keminmaan keskustasta pohjoiseen. Noin 60 hehtaarin alueelle suunnitellaan enintään 15 datakeskusrakennusta ja niihin liittyviä tukitoimintoja, kuten varavoimageneraattoreita, sähköasemia ja kaksi tieyhteyttä. YVA-menettelyssä tarkastellaan myös suppeampaa vaihtoehtoa, jossa datakeskusrakennuksia olisi enintään kymmenen ja hankealueen pinta-ala noin 46 hehtaaria.

Hankkeen suuren mittakaavan vuoksi ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota vaikutusten kokonaisuuteen ja siihen, että arviointi antaa riittävät tiedot hankkeen myöhempää kaavoitusta, lupamenettelyjä ja päätöksentekoa varten.

Hankkeen vaiheittainen toteuttaminen tulee ottaa huomioon jo tässä vaiheessa. Mikäli datakeskusalue toteutetaan vaiheittain, tulee myös rakentamisen aikaiset vaikutukset arvioida vaiheittain eikä ainoastaan valmiin hankkeen tilanteessa. Erityisesti rakennusvaiheen laajuus, maa-ainesten käsittely, työmaaliikenne ja alueen muuttuminen metsäisestä alueesta laajaksi rakennetuksi kokonaisuudeksi tulee huomioida arvioinnissa.

Hankkeeseen suunnitellaan kaksi tieyhteyttä. Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että niiden vaikutukset nykyiseen liikenneverkkoon, liikenneturvallisuuteen ja alueen muuhun maankäyttöön arvioidaan riittävän yksityiskohtaisesti. Erityisesti rakentamisen aikainen raskas liikenne voi olla huomattavaa. YVA-selostuksessa tulee esittää mahdollisimman konkreettinen arvio rakentamisen aikaisista kuljetusmääristä, kuljetusreiteistä ja niiden ajoittumisesta.

Lisäksi tulee arvioida hankkeen pitkäaikaisen toiminnan vaikutukset liikenteeseen. Vaikka datakeskuksen henkilöstömäärä suhteessa rakennusten kokoon voi olla verrattain pieni, huolto-, kunnossapito-, varaosa- ja muu liikenne tulee huomioida kokonaisuutena.

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että hankkeen sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutukset arvioidaan kattavasti. YVA-ohjelmassa tarkastellaan sekä Viitajärven että Keminmaan sähköasemaan liittyviä vaihtoehtoja sekä ilmajohtojen ja maakaapelien toteuttamista.

Kunnan näkemyksen mukaan sähkönsiirtoratkaisussa tulee huomioida ympäristövaikutusten lisäksi maankäyttö, maisema, metsätalous, luonnon monimuotoisuus, liikenne sekä mahdolliset yhteisvaikutukset muun alueelle suunnitellun sähköinfrastruktuurin kanssa. Keminmaan sähköaseman hyödyntämisen mahdollisuutta tulee tarkastella myös alueellisen sähköverkon kokonaisuuden näkökulmasta. Mikäli ratkaisu mahdollistaa lyhyemmän sähkönsiirtoyhteyden ja vähentää uuden infrastruktuurin rakentamistarvetta, tulee tämä huomioida vaihtoehtojen vertailussa.

YVA-ohjelman mukaan varavoimageneraattoreiden yhteenlaskettu polttoaineteho ylittää 300 MW, ja datakeskusrakennuksilla on omat varavoimageneraattorit ja polttoainesäiliöt. Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että varavoimajärjestelmien ympäristö- ja turvallisuusvaikutukset arvioidaan mahdollisimman konkreettisesti. Lisäksi pelastusviranomaisen ja muiden turvallisuusviranomaisien osallistuminen hankkeen jatkosuunnitteluun tulee varmistaa riittävän aikaisessa vaiheessa.

Datakeskuksen jäähdytys-, sähkö- ja muut tekniset järjestelmät voivat muodostaa jatkuvaa tai ajoittaista melua. Lisäksi varavoimageneraattorit voivat aiheuttaa melu- ja päästövaikutuksia erityisesti niiden testaus- ja häiriötilanteissa. Kunnan näkemyksen mukaan meluvaikutukset tulee arvioida sekä normaalin toiminnan että poikkeus- ja huoltotilanteiden osalta. Arvioinnissa tulee huomioida myös yöaikainen toiminta ja mahdolliset yhteisvaikutukset alueen muun toiminnan kanssa. Ilmanlaadun osalta erityistä huomiota tulee kiinnittää varavoimageneraattoreiden päästöihin sekä tilanteisiin, joissa generaattoreita joudutaan käyttämään pidempään sähköverkon häiriön vuoksi.

Laajan datakeskusalueen rakentaminen muuttaa merkittävästi alueen luonnollista vedenkiertoa. Rakennukset, tiet, pysäköinti- ja huoltoalueet sekä muut päällystetyt pinnat lisäävät muodostuvien hulevesien määrää ja muuttavat niiden kulkeutumista. Kunnan näkemyksen mukaan hulevesien hallinnan tulee perustua ensisijaisesti vesien hallittuun viivyttämiseen, puhdistamiseen ja johtamiseen siten, ettei hankkeesta aiheudu haitallisia muutoksia alapuolisten alueiden vedenlaatuun, virtaamiin tai tulvariskiin. Hulevesien hallinnan ratkaisut tulee suunnitella siten, että ne toimivat myös poikkeuksellisissa sade- ja sulamistilanteissa. Luontovaikutusten osalta tulee huomioida datakeskusalueen lisäksi sähkönsiirtoyhteyksien vaatimat alueet. Sähkönsiirron vaihtoehtojen vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisiin yhteyksiin tulee tarkastella kokonaisuutena.

Datakeskuksen energiankulutus on hankkeen kokonaisvaikutusten kannalta keskeinen kysymys. YVA-menettelyssä tulee arvioida hankkeen ilmastovaikutuksia sekä rakentamisen että toiminnan aikana.

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että datakeskuksen tuottaman hukkalämmön hyödyntämismahdollisuudet selvitetään. Hukkalämmön hyödyntäminen voi parantaa hankkeen energiatehokkuutta ja tarjota mahdollisuuksia alueen tulevalle energiantuotannolle ja muulle elinkeinotoiminnalle. Hukkalämmön osalta olisi perusteltua tarkastella myös pitkän aikavälin mahdollisuuksia, sillä datakeskuksen toiminnan arvioitu käyttöikä on huomattavasti yksittäistä rakennusvaihetta pidempi.

Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että Mykänmaan hanketta tarkastellaan osana laajempaa Meri-Lapin energia- ja teollisuuskokonaisuutta. Alueelle suunnitellaan ja toteutetaan samanaikaisesti useita energia-, teollisuus- ja infrastruktuurihankkeita. Näiden yhteisvaikutukset voivat olla yksittäisen hankkeen vaikutuksia merkittävämpiä erityisesti sähkönsiirron, liikenteen, luonnon, maankäytön ja vesienhallinnan osalta. YVA-selostuksessa tulee siten tarkastella mahdollisuuksien mukaan hankkeen yhteisvaikutuksia muiden lähialueen nykyisten ja suunniteltujen hankkeiden kanssa. Kunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hankkeen erittäin suuri koko ja siihen liittyvä sähkö- ja varavoimainfrastruktuuri huomioidaan ympäristövaikutusten arvioinnissa täysimääräisesti.

Erityistä huomiota tulee jatkossa kiinnittää varavoimageneraattoreiden ja polttoainesten ympäristö- ja turvallisuusvaikutuksiin, sähkönsiirron toteuttamiseen, hulevesien hallintaan, luonnon monimuotoisuuteen, liikenteeseen, meluun sekä hankkeen yhteisvaikutuksiin muun Meri-Lapin alueella tapahtuvan energiantuotannon ja teollisen toiminnan kanssa. Edellä esitetyt näkökohdat tulee kuitenkin ottaa huomioon arviointiselostusta laadittaessa ja hankkeen jatkosuunnittelussa.

MUUTOKSENHAKUOHJE

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pöytäkirjan pykälät: 392

Hallintolainkäyttölain 5 §:n/muun lainsäädännön perusteella seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla

Pöytäkirjan pykälät ja valituskiellon perusteet:

Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen kunnallisen virkaehtosopimuslain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Em. sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.

Pöytäkirjan pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä kunnan jäsen.

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomainen ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimusviranomainen:	Keminmaan kunnanhallitus
Postiosoite/käyntiosoite:	Kunnantie 3, 94400 Keminmaa
Sähköpostiosoite:	kunta@keminmaa.fi
Puhelin:	040 846 3345
Virka-aika:	kello 8.00 – 15.45

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen. Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös: se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsen.

Pöytäkirjan pykälät:

Valitusviranomainen ja yhteystiedot

Valituksen voi tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

- Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepääntöön tuomioistuinasiaassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitettulla tavalla.
- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valitusviranomainen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite: Torikatu 34-40, Oulu

Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Telefax: 029 56 42841
Puhelinvaihe: 029 56 42800

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusosoituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asianmies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Erityislainsäädännössä mainituista asioista (mm. hankinta-asiat) muutoksenhakuohjeet annetaan erikseen.

Maankäyttö ja ympäristö

8.9.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 12.8.2026 LVV-U/70499/2026

Pohjan Voima Keminmaa Oy, Mykänmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio, YVA-ohjelma

Kiitämme lausuntopyynnöstänne.

Fingrid on lausunut erikseen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 29.6.2026.

Meillä ei ole kommentoivaa YVA-ohjelmasta.

YVA- ja kaava-asiakirjoja koskevissa lausunnoissa Fingrid ottaa kantaa vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin teknisiin ratkaisuihin. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan risteämälausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Tämä lausunto koskee vain Fingridin toimintoja.

Pyydämme toimittamaan YVA- ja kaava-asioita koskevat lausuntopyynnot Fingridin kirjaamoon kirjaamo@fingrid.fi.

YVA- ja kaava-asioiden yhteyshenkilö Fingridissä on Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj

Maankäyttö ja ympäristö
Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	09.09.2026 12:30:16 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite LVVV-U/70499/2026

Metsähallituksen lausunto Mykänmaan datakeskushankkeen YVA-ohjelmasta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Keminmaahan ja Tornioon sijoittuvan Mykänmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma).

Datakeskusta suunnittelee Pohjan Voima Keminmaa Oy.

YVA-ohjelman liitteenä on Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi koskien Kusiaiskorpi – Palo-Isokummunmaa – Alkumaan Natura 2000 -aluetta (FI1301903 SAC). Arvioinnin on laatinut Sweco Oy 1.7.2026.

Metsähallitus lausuu YVA-ohjelmasta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana, valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena sekä luonnonsuojelulain 35.2 §:n mukaisena Natura 2000 -alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena.

Arvioitavat vaihtoehdot

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön 60 ha pinta-alalle 15 datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen.

VE2: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön 46 ha pinta-alalle 10 datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen.

Sähkönsiirrolle YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavanlaisia alustavia vaihtoehtoja.

SVE1: Ilmajohto tai maakaapeli 4 km Viitajärven sähköasemalle, 2x400 kV

SVE2: Ilmajohto tai maakaapeli 4,2 km Viitajärven sähköasemalle, 2x400 kV

SVE3: Ilmajohto tai maakaapeli 1 km Keminmaan sähköasemalle, 2x400 kV

SVE4: Ilmajohto tai maakaapeli 1,5 km Keminmaan sähköasemalle, 2x110kV

Datakeskuksen sähkönsaanti poikkeustilanteissa varmistetaan varavoimageneraattoreiden avulla. Datakeskuksen IT-laitteisto tuottaa toimiessaan paljon lämpöä, joten rakennuksia tulee jäähdyttää ilmajäähdytykseen perustuvalla jäähdytysjärjestelmällä.

Metsähallitus on tutustunut YVA-ohjemaan ja lausuu asiasta seuraavaa*Valtion luonnonsuojeluun varatut alueet*

Hankealueen lähellä ei ole perustettuja valtion luonnonsuojelualueita. Hankealueen länsipuolella lähimmillään noin 1,6 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Isokummunjängän soidensuojeluohjelma-alue ja noin 3 kilometrin päässä Kusiaskorven-Palojängkän-Alkumaan soidensuojeluohjelma-alue. Molemmat ovat niin sanotussa säädösvalmistelussa, jossa niistä on tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain mukaisia luonnonsuojelualueita säädöksineen. Alueet sisältyvät Kusiaiskorpi, Palo-Isokummunjängä, Alkumaa -Natura 2000 -alueeseen (SAC FI1301903).

Lähimmillään noin 2,8 kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee Tuohimaan METSO-ohjelmaan kuuluva luonnonsuojeluun varattu alue. Noin 3,2 kilometrin etäisyydellä sijaitsee valtion hallinnassa oleva Kalkkimaan lehtojensuojeluohjelman osa-alue. Myös Tuohimaa ja Kalkkimaa ovat säädösvalmistelussa.

YVA-ohjelman sivun 69 kartasta puuttuu METSO-ohjelmaan kuuluva alue sekä osia suojeluohjelma-alueista. Hankkeen vaikutukset myös suojeluun varattuihin, mutta vielä perustamattomiin luonnonsuojelualueisiin tulee arvioida. Valtion perustamattomat suojeluun varatut alueet ovat ladattavissa paikkatietona Suomen ympäristökeskuksen avoimista aineistoista osoitteesta <https://www.syke.fi/fi/ymparistotieto/ladattavat-paikkatietoaineistot>.

Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi

Kusiaiskorpi, Palo-Isokummunjängä, Alkumaa -Natura 2000 -alue on tärkeä Lapin kolmion lettokohde. Alueen suojelun perusteena on kahdeksan luontodirektiivin luontotyyppiä sekä kuusi lajia. Hankkeesta ei aiheudu suoraan vaikutusta Natura-alueeseen, koska rakentaminen ei ulotu alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Epäsuora vaikutus voisi muodostua erityisesti mahdollisten vesien pintavalunnan kautta. Hankealueelta ei kuitenkaan ole suoraa yhteyttä Natura-alueelle. Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arvioinnissa on päädytty johtopäätökseen, ettei datakeskushankkeesta yksin tai yhdessä aiheudu merkittävää heikennystä Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin. Metsähallitus yhtyy johtopäätökseen.

Lausunnon on laatinut maankäytön erityisasiantuntija Pirjo Rautiainen.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

9.9.2026

230/11.00.02/2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 12.8.2026 (LVV-U/70499/2026)

Pohjan Voima Keminmaa Oy Mykänmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Keminmaa, Tornio.

Hankkeen kuvaus

Hanke sijoittuu Keminmaan Mykänmaalle, noin 10 km etäisyydelle Keminmaan keskustasta pohjoiseen. Hankkeen sähkönsiirtoyhteydet sijoittuvat lisäksi Tornion kaupungin alueelle.

Noin 60 hehtaarin laajuiselle alueelle rakennetaan enintään 15 datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot, kuten varavoimageneraattorit, kaksi tieyhteyttä ja sähköasemat. Varavoimageneraattoreiden yhteenlaskettu polttoaineteho ylittää 300 MW. Hankkeen tarvitseman sähkön siirtämiseksi rakennetaan joko uusi ilmajohto, jossa on samoissa pylväissä kaksi 400 kV:n tai 110 kV:n johdinta tai kaksi rinnakkaista 400 kV:n tai 110 kV:n maakaapelia. Hanke tarvitsee kaksi 400 kV tai 110 kV voimajohtoa huoltovarmuuden vuoksi, jotta datakeskuksen sähkönsaanti voidaan turvata. Liittymispiste sähköverkkoon on joko Fingridin Keminmaan sähköasemalla tai Tornion Viitajärven sähköasemalla.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan vaihtoehtoja (VE):

- **VE0:** Hanketta ei toteuteta.
- **VE1:** Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön 60 ha pinta-alalle viisitoista (15) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen.
- **VE2:** Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön 46 ha pinta-alalle kymmenen (10) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan vaihtoehtoja (SVE):

- **SVE1:** Ilmajohto tai maakaapeli 4 km Viitajärven sähköasemalle, 2x400 kV
- **SVE2:** Ilmajohto tai maakaapeli 4,2 km Viitajärven sähköasemalle, 2x400 kV
- **SVE3:** Ilmajohto tai maakaapeli 1 km Keminmaan sähköasemalle, 2x400 kV
- **SVE4:** Ilmajohto tai maakaapeli 1,5 km Keminmaan sähköasemalle, 2x110kV

Suhde maakuntakaavaan

Hankealue sijaitsee 19.2.2014 vahvistetun Länsi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4506). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Hankealue sijoittuu Barentsin käytävän tuntumaan. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tärkeä kansainvälinen liikennekäytävä. Barentsin käytävää kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin, liikennemuotojen laatuun sekä luonnon-, maiseman- ja kulttuuri ympäristöarvoihin. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon korkealuokkaisen maantien ja

rautatien, lentoliikenteen sekä energia- ja tietoliikennejohtojen tilavaraukset ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle.

Hankealueelle sijoittuu maakuntakaavakartalla joukkoliikenteen kehittämiskäytävä / yhteystarve -merkintä. Merkinnällä osoitetaan joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvät yhteystarpeet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä varata riittävät alueet vaihtoliikenteeseen ja pysäköintiin.

Hankealueen länsiosaan on maakuntakaavassa osoitettu nykyinen voimajohto ja kaksi voimajohto, uusi -merkintää.

YVA-menettelyssä tarkasteltavat alustavat sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat pääosin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle.

Etelään päin kulkevat sähkönsiirtovaihtoehdot SVE3 ja SVE4 sijoittuvat maakuntakaavassa osoitetun voimajohdon välittömään läheisyyteen merkinnän itäpuolelle. SVE3 ja SVE4 päättyvät energiahuollon kohteeseen Keminmaan sähköasema (EN 2285). Merkinnällä osoitetaan energiahuoltoa palvelevia laitoksia tai rakenteita, kuten voimaloita ja suurmuuntamoalueita varten varattuja alueita.

SVE 1A, SVE2 ja SVE 1B kulkevat pohjoiseen maakuntakaavassa osoitetun voimajohdon rinnalla ja kääntyvät kulkemaan länteen maakuntakaavassa osoitetun voimajohto, uusi -merkinnän rinnalla. SVE2 koukkaa yhtymiskohdassa hiukan pohjoiseen ja päättyy SVE 1A ja SVE 1B tavoin Viitajärven sähköasemalle.

Sähkönsiirron voimajohtovaihtoehtojen alueella kulkee maakuntakaavassa osoitettu ulkoilureitti. Hankealueen länsipuolelle sijoittuu myös moottorikelkkailureitin yhteystarvemerkinä.

Voimajohtovaihtoehtojen länsipuolelle sijoittuu tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ja määrä eivät niiden vaikutuksesta heikkene.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa on lisäksi annettu koko maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä mm. meluhaittojen ehkäisemisestä, ympäristön viihtyisyyden turvaamisesta sekä arvokkaiden luonnonympäristöjen huomioimisesta.

Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaavan 2050 laatimisen, kuuluttaa vaihemaaakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaava 2050 kuulutettiin vireille 24.1.2025. Vaihemaaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemaaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet. Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet eli T/Kem-alueet, joille saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Vaihemaaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Vaihemaaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Lapin liiton näkemys

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman kappaleessa 4.2.3 *Maakuntakaavat* on tuotu esille Länsi-Lapin maakuntakaavan suunnittelualueita koskevia kaavamerkintöjä, soveltuvin osin koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä sekä vireillä oleva Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaava 2050. YVA-menettelyssä on hyvä tuoda esille myös maakuntakaavan merkintöihin liittyviä kaavamääräyksiä.

YVA-ohjelman kappaleessa 4.5 *Ilmasto ja ilmanlaatu*, kohdassa *Alueelliset ilmastotavoitteet ja -strategiat* on tuotu esille Lappi-sopimus, joka sisältää maakuntasuunnitelman vuoteen 2045 sekä maakuntaohjelman vuosille 2026–2029. Lapin liiton valtuusto viimeisteli ja hyväksyi Lappi-sopimuksen 2026–2029 kokouksessaan 1.12.2025.

Lapin liiton virasto tuo lisäksi esille, että Lapin liiton hallitus hyväksyi Lapin ilmasto- ja energiastrategian kokouksessaan 15.12.2025.

Lapin liitto pitää hyvänä, että hankkeesta syntyvää hukkalämmön hyödyntämistä selvitetään YVA-menettelyn yhteydessä.

Lapin liiton näkemyksen mukaan YVA-menettelyssä tulee arvioida datakeskushankkeen suhde maakuntakaavan ratkaisuihin. Vaikutusten arvioinnissa tulisi tunnistaa ne alueet, joihin kohdistuu merkittävimmät vaikutukset maisemaan, luontoon sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Lisäksi tulee huomioida melu-, ilmanlaatu- ja liikennevaikutukset. Vaikutustenarvioinnissa tulee arvioida rakentamisaikaiset, toiminnan aikaiset ja toiminnan päättämiseen liittyvät vaikutukset sekä yhteisvaikutukset alueen muiden hankkeiden kanssa.

Lapin liiton virasto toteaa Pohjan Voima Keminmaa Oy Mykänmaan datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman antavan hyvän pohjan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatimiselle.

LAPIN LIITTO

Ari Pesonen
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Tiina Elo, ympäristöasiantuntija

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/6021/Vv-01.07/2026

9.9.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo
kirjaamo@lvv.fi

Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö 12.8.2026 (LVV-U/70499/2026)

Lausunto Mykänmaan datakeskuksen YVA-ohjelmasta

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Väyläviraston lausuntoa Mykänmaan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pohjan Voima Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaan Mykänmaalle uutta palvelin- eli datakeskusta. Hankesuunnitelman mukaan hankealueelle rakennetaan enintään viisitoista datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot sekä tiestö ja sähkönsiirto hankealueelle. Hankealue sijoittuu noin 10 km etäisyydelle Keminmaan keskustasta pohjoiseen. Hankealueen pinta-ala on enintään 60 hehtaaria.

Datakeskushankkeen vaihtoehtoina tutkitaan kahta eri hankevaihtoehtoa. Lisäksi arvioidaan vaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta. Hankkeessa vertaillaan myös sähkönsiirtovaihtoehtoja (SVE1-4), joilla tuodaan datakeskukselle sähköä, joko Fingridin Keminmaan sähköasemalle tai Torniossa sijaitsevalle Fingridin Viitajärven sähköasemalle. Hanke tarvitsee huoltovarmuuden ja palvelukeskuksen sähkönsaannin turvaamiseksi kaksi 400 kV tai 110 kV voimajohtoa.

Valtatie 4 (Jäämerentie) on noin 0,8 kilometriä hankealueen itäpuolella. Yhdystie 49543 (Lammaskoskentie) on noin 0,7 kilometriä hankealueen eteläpuolella. Lähin rautatie on Laurila-Törmä-rata hankealueen itäpuolella noin 2,5 kilometrin päässä. Sähkönsiirron vaihtoehto SVE4 risteää yhdystien 49543 kanssa. Muut sähkönsiirron vaihtoehdot eivät risteä väylien kanssa.

Datakeskuksen hankealueelle ei ole olemassa olevaa kulkuyhteyttä ja nykyiset lähellä kulkevat yhteydet ovat yksiajorataisia. Alustavasti hankealueelle rakennetaan kaksi uutta tieyhteyttä, toinen etelästä ja toinen lännestä, jotka molemmat yhdistyvät Mykätiehen ja edelleen valtatielle 4. Valtatielle 4 pääsee suorinta reittiä pitkin Lammaskoskentietä, josta on alustavasti mahdollista kuljettaa myös raskaampia erikoiskuljetuksia. Toinen nykyinen yhteys kulkee Ylipääntien ja Ruottalantien kautta, jossa on taajama-aluetta. Näiden yhteyksien osalta tarkastellaan reittiä, jota pitkin kuljetaan valtatielle 4. Tavarakuljetukset tarkastellaan Kemin Ajoksen satamasta. Hankkeessa laaditaan liikenneselvitys YVA-selostusvaiheessa. Raskaan liikenteen määrän arvioidaan olevan

9.9.2026

noin 100 yhdensuuntaista käyntiä vuorokaudessa eli yhteensä 200 matkaa arkivuorokaudessa.

Toiminnan aikana liikenne koostuu pääosin työmatkaliikenteestä ja raskasta liikennettä aiheutuu lähinnä varageneraattoreiden polttoaineen kuljetuksesta sekä muusta toimituksiin ja datakeskuksen ylläpitoon liittyvästä liikenteestä. Lisäksi pieni määrä henkilöautoliikennettä liittyy datakeskuksen jatkuvaan valvontaan ja huoltoon. Toimintajan liikennemäärät, kuljetusreitit ja tieyhteyksien riittävyys tarkennetaan YVA-selostusvaiheeseen.

Hankkeen liikennevaikutukset arvioidaan suunnittelutietojen perusteella vertaamalla alueen nykytilannetta odotettavissa oleviin toimintoihin ja niihin liittyviin liikenteen muutoksiin sekä datakeskuksen rakennus- että käyttövaiheessa. Vaikutusten arvioinnissa kuvataan hankkeen vaikutusalueen liikenneverkon nykytila (muun muassa liikenneverkko, liikennemäärä ja teiden nykytila) olemassa olevien tietojen perusteella. Lisäksi esitetään arvio hankkeen toteuttamisesta aiheutuvista liikennemääristä, liikenneverkosta ja liikenteen suuntautumisesta eri väylille (päätieltä hankealueelle johtavat reitit).

Liikennevaikutusten arviointiin sisältyy laskelma hankkeen vaikutuksesta liikennemääriin käytetyillä reiteillä sekä arvio vaikutuksista liikenneturvallisuuteen, onnettomuusriskeihin ja liikenteen sujuvuuteen. Vaikutuksia arvioidaan suhteessa teiden nykyiseen ja ennustettuun liikenteeseen. Arvioinnissa otetaan huomioon teiden ja teiden yhteydessä olevien taitorakenteiden nykyinen kunto, tiedossa olevat liikenneinfran parantamissuunnitelmat ja yksilöidään tarvittaessa tarvittavat parantamistoimenpiteet. YVA-selostuksessa kuvataan nykytilanne ja vaikutukset tekstikuvausten, taulukoiden ja karttojen avulla.

Väylävirasto esittää lausuntonaan:

Väylävirasto tuo esille, että liikennevaikutusten arvioinnin yhteydessä on tarkasteltava hankkeen johdosta lisääntyvän liikenteen vaikutuksia läheisille väylille sekä rakentamisajan että toimintavaiheen osalta. Arvioinnissa on huomioitava väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus.

Hankkeen jatkosuunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota hankkeen vaatimien kuljetusten kuljetusreittien suunnitteluun. Asian osalta tulee olla yhteydessä Lapin elinvoimakeskukseen. Suurten rakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi haitata näkymiä. Erikoiskuljetusluvut myöntää Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Liittymäluvut maanteille myöntää Sisä-Suomen elinvoimakeskus.

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>.

9.9.2026

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet"-ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava elinvoimakeskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluetelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://ohjeluetelo.vayla.fi/>).

Maanteiden ja tienpidon osalta lausuu tarkemmin Lapin elinvoimakeskus.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikön päällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Katri Kallio.

Jakelu	Väyläviraston kirjaamo Lupa- ja valvontaviraston kirjaamo
Tiedoksi	Tarmo Oikarinen Lapin elinvoimakeskus

LAUSUNTO MYKÄNMAAN DATAKESKUKSEN YVA-OHJELMASTA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter. Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for electronic signatures. You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures

Allekirjoittaja	Kallio Katri
Allekirjoitusaika	09.09.2026 09:41
Allekirjoittaja	Yli-Jama Laura
Allekirjoitusaika	09.09.2026 09:51

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja	Mykänmaan datakeskus YVAO Väylävirasto lausunto.pdf (619fa1bc7d94c1738c14e4f4a16978fdbddc8ece51cdfd424fdb7863ac738019)
-----------	---

Geologian tutkimuskeskus
Espoo

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntönnä 12.08.2026, LVV-U/70499/2026

LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Pohjolan Voima Keminmaa Oy, Mykänmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio

Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Mineraaliesiintymät

Mykänmaan datakeskushanke sijaitsee Keminmaan ja Tornion kuntien alueella. Datakeskushankkeella saattaa olla vaikutusta mineraalitalouden näkökulmasta vain, jos noin 2 km hankealueiden länsipuolella sijaitsevan SMA Mineral -yhtiön Kalkkimaan dolomiittikalkkilouhoksen ja -tehtaan toiminnasta aiheutuva värinä vaikeuttaa datakeskusten toimintaa. Louhinta ja tuotanto sisältävät väräytyksiä, kiven murskausta sekä maansiirtotöitä. YVA-selvityksissä on louhoksen sijainti mainittu. Hieman etäämmällä sijaitsee lisäksi Ristimaan kvartsi-kivimurskaamo.

Muilta osin datakeskushankkeella ei arvioida olevan vaikutusta mineraalitalouden kannalta, perustuen seuraaviin seikkoihin:

- Kalkkimaan dolomiittilouhoksen lisäksi GTK:n mineraaliesiintymätietokannassa ei ole tunnettuja mineraaliesiintymiä tai -aiheita 5 km säteellä alueiden rajoilta.
- Kalkkimaan kaivospiirin lisäksi ei kaivosrekisterin karttapalvelun perusteella ole kaivoslain mukaisia aluevarauksia 5 km säteellä alueiden rajoilta.
- Hankealueet sijoittuvat kahdelle *permissive tract* -alueelle (orogeeniset Au-malmit, Kuusamo-typin Au-Co-malmit). *Permissive tract* -alueet kuvaavat alueita, joilla tietyn mineraaliesiintymätyypin esiintyminen on arvioitu geologisten tekijöiden perusteella

10.9.2026

mahdolliseksi. *Permissive tract* -alueet perustuvat siis geologiseen tulkintaan, eikä sijoittuminen niiden sisään itsessään ennakoi mineraalivarantoihin liittyvää etsintätoimintaa.

Seisminen aktiivisuus ja kallioperän juonet

GTK toteaa, että kallioperän siirrokset on huomioitu aineistotarkastelussa. Vaikka hankealueen lähistöllä ei ole siirroksia, n. 7 km päässä luoteessa on tapahtunut 1,6 magnitudin maanjäristys vuonna 1994 ja n. 20 km päässä mahdollisesti suurempia 1700–1800-luvulta peräisin olevien tietojen mukaan, ja nämä saattoivat aiheuttaa tärinää Mykänmaalla saakka.

Pohjavesi

Pohjaveden suojelu perustuu keskeisesti ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 17 §:n pohjaveden pilaamiskieltoon, jonka mukaan pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa, sekä maaperän pilaamiskieltoon (YSL 16 §), joka turvaa pohjaveden laatua maaperän kautta tapahtuvalta pilaantumiselta. Pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton.

Lähin pohjavesialue sijoittuu noin kilometrin etäisyydelle, hankealueiden VE1 ja VE2 länsipuolelle. Pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Sähkönsiirron vaihtoehdon SVE1B reitti ylittää Viitajärven ja Pikku Viitajärven kohdalla Pahkamaan vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen. Kumpikaan datakeskuksen hankealueista VE1 tai VE2 ei sijaitse pohjavesialueella.

Mykänmaan datakeskuksen YVA-ohjelman kappaleessa 5.3.6 *Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin* merkittäviä pohjavesivaikutuksia ei ole tunnistettu perusteena hankealueiden yli kilometrin etäisyys pohjaveden muodostumisalueen rajalle.

Edellä mainitusta huolimatta on huomattava, että pohjaveden ympäristönsuojelulain mukainen ehdoton pilaamiskielto ei rajoitu luokiteltuihin pohjavesialueisiin, vaan se koskee kaikkia pohjavesiä. Siksi vaikutukset pinta- ja pohjavesiin olisi syytä arvioida YVA-selostuksessa asiantuntija-arviona.

Mykänmaan YVA-ohjelmassa pohjavesien suojeluun liittyvät keskeiset riskitekijät on tunnistettu, mutta niiden selvittämiseksi esitetyt tutkimukset ja arviointimenetelmät eivät vielä ole riittävän yksityiskohtaisia. Ohjelman tasolla voidaan katsoa, että hankkeen mahdolliset vaikutukset pohjaveteen edellyttävät jatkossa nykyistä perusteellisempaa tarkastelua.

10.9.2026

Happamat sulfaattimaat

Arviointiohjelmassa todetaan, että GTK:n sulfaattimaiden esiintymiskartassa ei ole havaintoa sulfaattimaista, mutta sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys on alueella arvioitu paikoin suureksi. Hankealueen kallioperä on fylliittia ja dolomiittia.

GTK:n sulfaattimaiden esiintymiskartassa ei hankealuevaihtoehtojen tai sähkönsiirtovaihtoehtojen alueella ole havaintoa sulfaattimaista. Alle 2 km säteellä hankealueesta sijaitsee useita todettuja sulfaattimaita. Happamien sulfaattimaiden osalta hankealueilla sekä sähkönsiirtoreiteillä sijaitsee sekä suuren että hyvin pienen esiintymistodennäköisyyden alueita.

Hankealue sijoittuu merkittävältä osin alueelle, jossa on korkea riski happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Happamat valumat voivat aiheuttaa haittaa Kaakamojoen lajistolle. Alustavasti vaikutuksia tunnistetaan erityisesti rakentamisvaiheessa muodostuvien, yleensä huonolaatuisten työmaavesien, kuten happamat sulfaattimaat, osalta.

Selostusvaiheessa happamien sulfaattimaiden aiheuttamaa riskiä tai rakentamisen aikaisten vesien vaikutuksia vedenlaadulle tai ekologiseen tilaan arvioidaan asiantuntijatyönä ilman simulointeja tai mallinnuksia. Ohjelmassa todetaan, että tarkempi käsitys alueen maaperästä saadaan alueella tehtävien maaperätutkimusten tulosten analysoinnin perusteella. Pohjatutkimusten yhteydessä kartoitetaan mahdollista sulfaattimaan esiintymistä.

GTK toteaa, että arviointiohjelmassa on tarkasteltu GTK:n happamien sulfaattimaiden yleiskarttaa, ja selostusvaiheessa happamien sulfaattimaiden aiheuttamaa riskiä tai rakentamisen aikaisten vesien vaikutuksia vedenlaadulle tai ekologiseen tilaan arvioidaan asiantuntijatyönä.

GTK korostaa, että HaSu-kartat ovat yleismittakaavaisia, eikä niiden perusteella voida arvioida esiintymistä ja riskiä yksityiskohtaisesti. Myös kallioperä- ja maaperäkarttojen tarkastelussa on syytä huomioida niiden mittakaava ja käyttötarkoitus.

Ohjelmassa mainitaan, että vaikka hankealueelta ei ole HaSu-havaintoja, sijoittuu se osin alueelle, jolla HaSu-maiden esiintymisen riski on suuri. GTK toteaa, että tulkinta HaSu-maiden esiintymisestä perustuu lähialueiden näytepisteisiin ja geologiseen tulkintaan alueen maaperästä. GTK pitää tärkeänä, että happamat sulfaattimaat huomioidaan riittäväillä tutkimuksilla (kuten mainittu tehtävän pohjatutkimusten yhteydessä) maanmuokkausta vaativilla alueilla ennen rakennustöiden aloittamista.

Lähtökohtaisesti HaSu-materiaalien tunnistamisen tulisi perustua hapetuskokeeseen ja/tai rikkipitoisuuden tunnistamiseen. Aistinvarainen tunnistaminen pohjatutkimusten

10.9.2026

yhteydessä ei ole yksinään yleensä riittävän luotettava menetelmä. Luotettavin tunnistusmenetelmä on pH-inkubaatio, jonka jälkeen määritetyn hapontuottopotentialin (asiditeetti) perusteella voidaan suunnitella myös kaivettujen massojen neutralointi.

Ohjelmassa todetaan, että happamien sulfaattimaiden vaikutukset voivat näkyä erityisesti rakentamisvaiheessa työmaavesien huonontuneena laatuna. GTK:n arvion mukaan erityisesti karkearakeisista HaSu-materiaaleista (hapan hiekka) voi vapautua happamuutta melko nopeastikin, mutta hienorakeisimmissa maissa hapettuminen ja laajemman happaman valunnan muodostumien on hitaampaa. Mikäli rakentamiseen liittyen joudutaan kuivattamaan sulfidipitoista maaperää (pohjavedenpinnan tason alennus), voi happamuutta muodostua ja huuhtoutua pahimassa tapauksessa pitkään (vuosikymmeniä).

Suot ja turvemaat

Mykänmaan hankealueen sisälle rajoittuvat turvemaat on kauttaaltaan ojitettu. GTK:lla ei ole niistä tutkimustietoa, mutta kartta-aineistojen perusteella suoalueet ovat luonnontilaisuudeltaan pitkälle muuttuneita. Hankealueella ei ole turvetuotantoa.

Hankealueen länsipuolella, potentiaalisella vaikutusalueella ja sähkölinjojen alueella sijaitsevat turvemaat ovat GTK:n tutkimusten mukaan ohutturpeisia ja tiheään ojitettuja. Pohjamaalaji on suurimmalta osalta moreenia. Turvekerrokset saattavat kuitenkin hankaloittaa rakennustyötä, joten kerrosten paksuus on hyvä selvittää ennen rakentamisen aloittamista. Karttapalvelusta https://gtkdata.gtk.fi/Turvevarojen_tilinpito/ löytyy yleistä tietoa alueen soista ja turvemaista, mm. turvekerroksen keskipaksuus, maatuneisuus sekä turvelajien ja suotyyppien suhteelliset osuudet. Mikäli tarvitaan tarkkoja pistekohtaisia turvepaksuuksia ja tietoa turpeen alla olevista maalajeista, tietoja voi tarvittaessa tilata GTK:lta.

Kokkolassa 10.9.2026

Olli Breilin
Johtaja, Ympäristön kestävä käyttö

Jouni Pihlaja
Yksikön päällikkö, Ympäristöratkaisut

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Titta Kallio-Seppä	Suomi.fi	10.09.2026 15:57:53 UTC+03:00
Teija Ylimartimo	Suomi.fi	10.09.2026 16:12:57 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

TLM_Lausunto_KEMINMAA_Mykänmaan datakeskus_YVA-ohjelma_10092026**Päätöksentekijä** Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta**Valmistelija** rakennustutkija Ylimartimo Teija

Viite: LVV-U/70499/2026

KEMINMAA, MYKÄNMAAN DATAKESKUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Mykänmaan datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu linkki ympäristöhallinnon verkkosivustolle, josta Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (30.6.2026), arvio Mykänmaan datakeskuksen Natura-arvion tarpeellisuuden selvittämisestä sekä kuulutus YVA-ohjelmasta ovat saatavilla. Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo arvioi hanketta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Hanke ja hankevaihtoehdot

Suunnittelualue sijaitsee Keminmaan kunnan länsiosassa Mykänmaan alueella. Keminmaan keskusta on noin kahdeksan kilometriä etelään ja Tornion kaupungin raja noin 500 metriä länteen. Keminmaan sähköasema sijaitsee suunnittelualan lounaispuolella. Suunnittelualan ja Tornion kaupungin rajan välissä kulkee useita voimajohtoja. Alustava suunnittelualue koostuu kahdesta kiinteistöstä ja on pinta-alaltaan 61 hehtaaria.

YVA-ohjelmassa tutkitaan kahta eri hankevaihtoehtoa datakeskushankkeen toteuttamiselle: VE1, jossa hankealueelle toteutetaan 60 ha pinta-alalle viisitoista (15) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageraattorit polttoainesäiliöineen, sekä VE2, jossa hankealueelle toteutetaan 46 ha pinta-alalle kymmenen (10) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageraattorit polttoainesäiliöineen. Lisäksi arvioidaan vaihtoehto (VE0), jossa hanketta ei toteuteta.

Hankkeessa vertaillaan myös sähkönsiirtovaihtoehtoja, joilla tuodaan datakeskukselle sähköä, joko Fingridin Keminmaan sähköasemalta (SVE3 ja SVE4) tai Torniossa sijaitsevalta Fingridin Viitajärven sähköasemalta (SVE1 ja SVE2). YVA-ohjelman mukaan hanke tarvitsee huoltovarmuuden ja palvelukeskuksen sähkönsaannin turvaamiseksi kaksi 400 kV tai 110 kV voimajohtoa. Kaikilla reiteillä selvitetään leveää vaihtoehtoa, jossa kaksi ilmajohtoa samassa pylväässä (joko 2x400 kV tai 2x110kV), ja kapeampaa vaihtoehtoa kaksi maakaapelia rinnakkain (joko 2x400 kV tai 2x110 kV). Vaihtoehdossa SVE1 olemassa olevien sähköjohtojen ali toteutetaan maakaapeli myös ilmajohtovaihtoehdossa (ilmajohto-osuus SVE1A ja maakaapeliosuus SVE1B).

Tornionlaakson museon johtaja

10.9.2026

§ 120/2026

Datakeskusalueelle sijoittuu ohjelman mukaan myös muita datakeskuksen toimintaan liittyviä laitteistoalueita ja tukirakenteita. Näihin sisältyvät varavoimageraattorit, ePOD-kontit, jäähdytysjärjestelmät, sisäinen sähkönsiirto, toimistot, valvomot, pumppaamot, vesisäiliöt, tarvittavat huoltotiet ja pysäköintialueet. Kaikki toiminnot sijoittuvat arvioitavien hankevaihtoehtojen 60 tai 46 hehtaarin alueelle.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Arvioinnin kohteena olevaan hankkeeseen liittyvä suunnittelutilanne on pääosin tunnistettu arviointiohjelmassa. Suunnittelualue sijoittuu Länsi-Lapin maakuntakaavan (2015) alueelle. Alueella ei ole tarkempaa kaavaa. Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu *Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle* (M). Suunnittelualueen ympärille on osoitettu muun muassa *Energiahuollon kohde* (EN, Keminmaan sähköasema), *nykyisiä ja uusia voimajohtoja*, *ulkoilureitti* ja *Muinaismuistokohde* (SM).

Arviointiohjelmassa hankealueen ja sen vaikutusalueella olevaa kulttuuriympäristöä on kuvattu kohdassa "4.3 Maisema ja kulttuuriympäristö". Suunnittelualueella lähin *valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö* (RKY2009), **Kemijoen jokivarsiasutus ja kirkkomaisemat, Koroiskylä** sijaitsee noin 3,6 kilometrin päässä suunnittelualueen itäpuolella. Molemmat on osoitettu maakuntakaavassa *Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi* (ma 8145 ja ma 8128). Toisin kuin arviointiohjelmassa on mainittu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei sijaitse lähistöllä. Ohjelmassa maakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena mainittu **Kemijokivarren vanha asutus** (ma 8128) on *maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö* ja sijaitsee noin 2,6 kilometriä itään suunnittelualueesta. Maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointi on päivitetty Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin (VAMA) yhteydessä ja Lapin ELY-keskus on ne vahvistanut Maakunnallisen maisematyöryhmän esityksestä 16.3.2016. Maisema-alueet löytyvät julkaisusta *Etelä- ja Keski-Lapin kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet / Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2011-2013*. Selvityksessä on myös tarkennettu Lapin maisemamaakuntajakoa. Ohjelmasta tai sen lähdeluettelosta ei ilmene mitä aineistoa maiseman ominaispiirteiden kuvauksessa on käytetty.

Lähimmät paikallisesti merkittävät yleiskaavassa osoitetut rakennetun kulttuuriympäristöt (sk/p) sijaitsevat noin 3,5 kilometrin päässä Tornion kaupungin puolella lännessä ja etelässä (**Kalkkimaa** ja **Ruottalan kylä**). Suunnittelualueella ei tiettävästi sijaitse rakennuskantaa, eikä Keminmaan kunnan alueelta suunnittelualueen ympäristöstä ole inventoitu kohteita esimerkiksi Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa Kemijokivartta lukuun ottamatta. Koska suunnittelualueella ja sen vaikutusalueella Keminmaan puolella ei ole maakuntakaavaa tarkempaa kaavaa, kyseisiä kohteita ei ole vielä arvotettu.

Lähin rakennetun ympäristön kohde, asuinpihapiiri sijaitsee kaakossa reilun 150 metrin päässä hankealueesta. Lisäksi noin 400 metriä itään Kaakamajoen varrella on useampia kohteita. Tällä hetkellä suunnittelualueen ja asutuksen

Tornionlaakson museon johtaja10.9.2026§ 120/2026

välillä on metsää. Kyseisen lähimmän kohteen luonne ei museolla ole tiedossa. Rakennus- ja huoneisto-tietorekisterin mukaan kohde on rakennettu 1930-luvulla, joten sillä voi olla kulttuurihistoriallista merkitystä. Suunnittelualue on historiallisen ilmakeu-aineiston perusteella maankäyttöhistorialtaan metsätalousmaata sekä 1960-70-lukujen vaihteessa ojitettua suota. Mykänmaan lakialuetta pitkin kulkeva polku/tieura (nykyinen ulkoilureitti) on ollut olemassa ennen 1900-luvun puoliväliä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta ei tunneta ennestään muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Itse hankealueelta lähin tunnettu kiinteä muinaisjäännos on **Vennanmaa** (tunnus muinaisjäännosrekisterissä 241010074) joka sijaitsee itsehankealueesta noin kilometrin verran koilliseen, mutta jota ei mainita YVA-ohjelmassa. Lisäksi lähemmäs hankealueen tiereittiä jää rakkakuoppakohde **Viitajärvenlehto 1** (tunnus muinaisjäännosrekisterissä 1000001197) joka sijaitsee suunnittelualueesta noin 1,1 kilometrin päässä ja tiestöstä noin 650 metrin päässä lounaaseen Tornion puolella. Tämä kohde mainitaan YVA-ohjelmassa, kuten myös lähin VARK-kohde **Sunnarborg** (tunnus muinaisjäännosrekisterissä 241010007, ohjelmaan merkitty vain VARK-tunnus 101321), joka sijaitsee 3,1 kilometrin päässä hankealueesta itään. Alueella on kuitenkin muuta ympäristöään korkeampana kohtana arkeologista potentiaalia. Koska koko alueesta ei ollut olemassa ajantasaista ja voimassa olevaa arkeologista inventointia, Tornionlaakson museo edellytti arkeologisen inventoinnin tekemistä hanketta koskevassa ennakkoneuvottelussa (28.4.2026).

Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma

Vaikutusten arviointitapaa ja lähtökohtia on kuvattu kohdassa "5.1 Arviointimenetelmät". Maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arviointia on esitelty kohdassa "5.2.7 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön". Arviointiohjelman mukaan arvioinnin toteutuksen ja aineistojen hankinnan osalta ympäristövaikutusten arviointi perustuu arviointityön aikana tarkentuviin hankesuunnitelmiin, olemassa oleviin ympäristön nykytilan selvityksiin, menettelyn aikana tehtäviin selvityksiin, mallilaskelmiin ja vaikutusarviointeihin, kirjallisuuteen ja muihin tietolähteisiin, tiedotus- ja yleisötilaisuuksissa ilmeneviin asioihin sekä lausunnoissa ja mielipiteissä esitettäviin seikkoihin.

Alustavien arvioiden perusteella hankkeen todennäköisesti merkittävät vaikutukset ovat vaikutukset luontoarvoihin, kasvillisuuteen sekä eläimistöön (kasvillisuuden poistuminen, häiriö rakentamisaikana), pintavesivaikutukset, vaikutukset maisemaan (metsäalueen muuttuminen rakennetuksi ympäristöksi), vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen (esimerkiksi virkistysreitit siirtyminen), liikennevaikutukset rakentamisen aikana, melu- ja ilmanlaatuvaikutukset rakentamisen ja toiminnan aikana sekä yhteisvaikutukset alueen muiden hankkeiden kanssa. Suunnitelman mukaan lopulliset painopisteet vahvistuvat arviointityön edetessä. Suunnitelman mukaan yhteisvaikutuksia voi aiheutua alueen ilmanlaatuun, pintavesiin, pohjavesiin, meluun, liikenteeseen tai maisemaan. Yhteisvaikutuksia voi syntyä nykyisten toimintojen kanssa, ja lisäksi on huomioitava suunniteltujen hankkeiden vaikutukset.

Tornionlaakson museon johtaja10.9.2026§ 120/2026

Maisemavaikutusten aluerajausta on tarkoitus tarkastella pääosin visuaalisen vaikutusalueen mukaisesti. Tarkastelu ulotetaan niille etäisyyksille, mihin datakeskusalueen voidaan arvioida näkyvän. Arvioinnissa tarkastellaan havainnekuvia ja näkyvyysalueanalyysiä rinnakkain maisemaan kohdistuvan muutoksen hahmottamiseksi. Vaikutusten arviointi laaditaan asiantuntija-arviointina Imperia-mallia soveltaen ja siinä tarkastellaan vaikutuksia eri etäisyyksille ja arvoalueille.

Suunnitelmassa on asianmukaisesti tunnistettu maisemavaikutukset yhdeksi hankkeen todennäköisistä ympäristövaikutuksista. Hankkeella voi olla vaikutuksia sekä lähi- että kaukomaisemaan. Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvat arviointimenetelmät ja -tapa vaikuttavat Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan asianmukaisilta. Museo muistuttaa, että maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin näkökulmasta on erittäin tärkeää tunnistaa arvoalueiden ja kohteiden ominaispiirteet sekä herkkyys. Jotta vaikutuksia rakennettuun ympäristöön sekä maisemaan voidaan kattavasti arvioida, tulee aineistossa riittävällä tavalla käydä ilmi suunnittelualueen läheisyydessä olevan rakennuskannan luonne ja rakentumisajankohta, alueen maisemalliset ominaispiirteet sekä tunnetut kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet ja kohteet.

Lisäksi museo muistuttaa, että maisemaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa ohjeena on syytä käyttää Ympäristöministeriön julkaisuja Kulttuuriympäristö vaikutusten arvioinnissa (2013), Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, päivitys (2024) ja Maisema-alueet alueidenkäytössä (2025.)

YVA-ohjelmassa arkeologinen inventointi luetellaan osana hankkeessa vaikutusten arviointia varten tehtävien selvitysten listaa sivulla 79 sekä listaa sivulla 9, jossa kerrotaan, mihin selvityksiin YVA-arviointi perustuu. Lisäksi sivulla 89, kohdassa "5.2.8. *Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön*" mainitaan, että arkeologinen inventointi tehdään maastokaudella 2026. Ohjelmassa esitetyt mahdolliset vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on asianmukaisesti tunnistettu, mutta itse vaikutusten arviointimenetelmän kuvauksessa viitataan vain rekisteritietojen ja aiemmin tehtyjen ja tässä yhteydessä tehtävän inventoinnin hyödyntämiseen. Itse arviointitapaa ei kuvata. Ohjelmasta jää siis epäselväksi, onko inventointi tehty, mitkä sen tulokset ovat olleet ja miten kyseiset tulokset aiotaan ottaa arvioinnissa huomioon, sillä niihin ei viitata YVA-ohjelmassa millään tavalla.

Muita huomioita YVA-ohjelmasta

Arvioitavat hankevaihtoehdot sijoittuvat suunnittelualueelle ja sen maastonmuotoihin hyvin samankaltaisesti, jolloin esimerkiksi maisemavaikutusten osalta arvioinnissa ei välttämättä muodostu merkittäviä eroja. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan arvioitavien vaihtoehtojen joukkoon olisi hyvä lisätä vaihtoehto, jossa keskustan sijoittelu poikkeaisi selkeämmin eri vaihtoehtojen välillä ja että Mykänmaan lakialueelle ei sijoitettaisi datakeskusrakennuksia.

Arviointiohjelman yhteisvaikutusten arviointia koskevasta selostuksesta ja hankkeista puuttuu alle kilometrin päähän suunnitteilla oleva Sarvenmaan datakeskushanke. Museon näkemyksen mukaan kyseinen samassa vaiheessa

Tornionlaakson museon johtaja10.9.2026§ 120/2026

oleva vastaava hanke kuuluu ottaa huomioon yhteisvaikutusten arvioinnissa samoin kuin Tornion kaupungin puolella olevat kuusi energiavarastohanketta, jotka myös puuttuvat hankeluettelosta. Tiedossa olevien hankkeiden pois jättäminen arvioinnista ei anna todellista kuvaa mahdollisten yhteisvaikutusten laajuudesta.

Ohjelman sivulla 49, maakuntakaavan kuvauksessa on merkinnän EN 2285 (Keminmaan sähköasema), mainittu virheellisesti koskevan Mykän sähköasemaa, jollaista ei museon käsityksen mukaan ole olemassa.

Muinaismuistolain (295/1963) mukainen kajoamislupa on tunnistettu ohjelmassa osana muita hankkeelta mahdollisesti edellyttämiä lupia (s.34). Kohtaa olisi hyvä täydentää maininnalla, että kajoamislupaa haetaan Museovirastosta.

Lausunnon valmisteluun osallistui arkeologisen kulttuuriperinnön osalta arkeologi Hanna Puolakka.

Kallio-Seppä Titta
Tornionlaakson museon johtaja

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu yksikkö
Keminmaan kunta

Asia: Pohjan Voima Keminmaa Oy, Mykänmaan datakeskus, Keminmaa, Tornio (LVV-U/70499/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Pohjan Voima Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaalle Mykänmaan n. 60 ha laajuista datakeskusta. Alueelle rakennetaan 15 datakeskusrakennusta ja niiden tukitoiminnot: varavoimageneraattorit, kaksi tieyhteyttä ja sähköasemat sekä tarvittava sähkönsiirto. Tässä vaiheessa tarkastellaan neljää eri sähkönsiirtovaihtoehtoa joko 2x400 kV tai 2x110 kV ilmajohtona tai maakaapelina joko Viitajärven tai Keminmaan sähköasemalle.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

YVA-ohjelmassa esitetty luontoselvityskokonaisuus on pääosin kattava ja vastaa hankkeen kokoon sekä vaikutusmekanismeihin nähden keskeisiä luontoarvoja. Ohjelmaan sisältyvät kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset, linnustonselvitykset, direktiivilajeihin kohdistuvat selvitykset sekä Natura-tarveharkinta muodostavat lähtökohtaisesti riittävän perustan luontovaikutusten arvioinnille. Erityisen tärkeää on, että sähkönsiirtoreittien vaikutukset luonnontilaisen kaltaisille suoalueille, huomionarvoisille kasvilajeille, luhtakultasiivelle sekä lähialueen suojelukohteille arvioidaan maastonselvitysten valmistuttua yksityiskohtaisesti. Meri-Lapin lintuyhdistystä tulisi konsultoida hankealueen ja sen lähistön petolintuhavaintojen selvittämisessä.

Metsäkanalintujen osalta Luke huomauttaa, että useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luontovaikutusten osalta ohjelma tunnistaa asianmukaisesti hankkeen merkittävimmät vaikutusmekanismit, kuten elinympäristöjen häviämisen, rakentamisen aikaisen häiriön, hydrologiset muutokset sekä vaikutukset lajistoon. Koska osa maastonselvityksistä on vielä kesken ohjelmavaiheessa, vaikutusten merkittävyyttä ei kuitenkaan voida vielä luotettavasti arvioida, vaan tämä tulee tehdä YVA-selostuksessa selvitystuloksiin perustuen.

Yhteisvaikutusten tarkastelu on tunnistettu ohjelmassa, mutta sen esitystapa jää vielä yleiselle tasolle.

YVA-selostuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutuksiin alueen olemassa olevien ja erityisesti suunniteltujen voimajohtojen, sähköasemien, energiavarastohankkeiden sekä metsätalouden aiheuttaman elinympäristöjen pirstoutumisen kanssa. Erityisesti kumulatiiviset vaikutukset lajistoon, ekologisiin yhteyksiin, vesitalouteen ja suojelualueisiin tulee arvioida riittävällä tarkkuudella. Myös mahdollisten vaikutusten lieventämisen suunnitteluun tulee panostaa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Kokonaisuutena arvioiden ohjelmassa esitetyt luontoselvitykset antavat hyvän lähtökohdan hankkeen luonto- ja yhteisvaikutusten arvioinnille, edellyttäen että maastoselvitysten tulokset, Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset sekä kumulatiiviset vaikutukset tarkastellaan YVA-selostuksessa riittävän perusteellisesti.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.09.2026 klo 16:50:11.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: